Доклад относно мониторинга на обществени поръчки
(с оглед на процеса по докладване на държавите членки по Директива 2014/23/ЕС, Директива 2014/24/ЕС и Директива 2014/25/ЕС)

Обща информация

Обхват на отчитане
Докладът обхваща процедурите за възлагане на обществени поръчки[1], открити в периода 01 януари 2017 г. - 31 декември 2017 г. (т.е. датата на решението за откриване на процедурата е в посочения период). Докладът е изготвен въз основа на данни от Регистъра на обществените поръчки (РОП)[2] (актуални към 31.03.2018 г.), и включва: **А. Обществени поръчки с прогнозна стойност над установените в националното законодателство прагове за прилагане на процедурите по чл. 18, ал. 1, т. 1 - 11 от Закона за обществените поръчки (ЗОП), т.е. поръчки, за които съгласно чл. 35, ал. 1 от ЗОП следва да се публикува информация, свързана с тяхното възлагане и изпълнение, в "Официален вестник" на Европейския съюз (ОВ на ЕС).** По-специално, това са обществени поръчки с прогнозна стойност, по-голяма или равна на: 1. За публични възложители, както и техни обединения: а) 5 000 000 лв. – за строителство; б) 264 033 лв. – за доставки и услуги; в) 500 000 лв. – за услуги по Приложение № 2 към чл. 11, ал. 3 от ЗОП (Приложение № 2 съответства на приложение XIV „Услуги, посочени в член 74“ на Директива 2014/24/ЕС); 2. За публични възложители, работещи в областта на отбраната: а) 5 000 000 лв. – за строителство; б) 264 033 лв. – за услуги и за доставки, които включват продукти по приложение № 3 към чл. 20, ал. 1, т. 2, буква "б" от ЗОП; в) 408 762 лв. – за доставки, които включват продукти извън обхвата на приложение № 3 към чл. 20, ал. 1, т. 2, буква "б" от ЗОП; г) 500 000 лв. – за услуги по приложение № 2 към чл. 11, ал. 3 от ЗОП; 3. За секторни възложители: а) 5 000 000 лв. – за строителство; б) 817 524 лв. – за доставки и услуги; в) 1 000 000 лв. – за услуги по приложение № 2 към чл. 11, ал. 3 от ЗОП;

[1] Включени са и процедурите на договаряне без обявление.

[2] www.aop.bg

4. За публични и секторни възложители, когато възлагат поръчки в областите отбрана и сигурност:

а) 817 524 лв. – за доставки на военно оборудване, включително на части, компоненти и/или монтажни елементи за него, включително оборудване, включено в списъка на продуктите, свързани с отбраната, приет на основание чл. 2, ал. 1 от Закона за експортния контрол на продукти, свързани с отбраната, и на изделия и технологии с двойна употреба;

б) 817 524 лв. – за доставки на чувствително оборудване, включително на части, компоненти и/или монтажни елементи за него;

в) 817 524 лв. – за услуги, пряко свързани с оборудването по букви "а" и "б" за всеки и всички елементи от неговия жизнен цикъл;

г) 5 000 000 лв. – за строителство, пряко свързано с оборудването по букви "а" и "б" за всеки и всички елементи от неговия жизнен цикъл;

д) 817 524 лв. – за услуги за специфични военни цели или за чувствителни услуги;

е) 5 000 000 лв. – за строителство за специфични военни цели или за чувствително строителство;

5. за възложители, когато провеждат конкурс за проект – 70 000 лв.

Б. Обществени поръчки, възлагани чрез национални процедури (публично състезание и пряко договаряне), т.е. поръчки с прогнозна стойност:

1. при строителство – от 270 000 лв. до 5 000 000 лв.;

2. при доставки и услуги, включително и услугите по приложение № 2 към чл. 11, ал. 3 от ЗОП – от 70 000 лв. до съответния праг по т. А в зависимост от вида на възложителя и предмета на поръчката.

Данни за договори за обществени поръчки, възложени след събиране на оферти с обява или покана до определени лица, не са включени в доклада.

Информацията за констатираните пропуски и нарушения се основава на данните от контролните и одитните дейности, реализирани в областта на обществените поръчки през посочения период, т.е. тя обхваща и обществени поръчки, открити и/или възложени преди 1 януари 2017 г.

Информацията, свързана с обжалването на обществените поръчки, касае дейността на Комисията за защита на конкуренцията (КЗК) и Върховния административен съд (ВАС) в тази област през 2017 г. и съответно включва данни за постъпилите жалби, образуваните, отказаните и прекратените производства и издадените актове през годината (независимо от датата на откриване на процедурата за възлагане на обществената поръчка).

По отношение на концесиите докладът включва периода между 1 януари 2017 г. и 31 декември 2017 г. и представя информация, базирана на наличните данни относно възлагането на концесии в Република България.

Следва да се отбележи, че Република България транспонира Директива 2014/23/ЕС за възлагане на договори за концесии през м. ноември 2017 г., като Законът за концесиите (ЗК), с който същата е транспонирана, влезе в сила на 01.01.2018 г. До неговото влизане в сила (т.е. през докладвания период) в България са възлагани както концесии за строителство, така и концесии за услуги, като обхватът им е аналогичен с обхвата, определен с Директивата за концесиите.

Отменените Закон за концесиите изискваше изчисляване на стойност само за концесия за строителство и то единствено с цел публикуването на обявление в "Официален вестник" на Европейския съюз. В тази връзка при концесиите за услуги стойност на концесията не е определяна, а публикуването на обявления е осъществявано само на национално ниво.

Извън обхвата на отменения Закон за концесиите са предоставяни концесии за морски плажове и за подземни богатства, за които по националното законодателство не е изисквано публикуване на обявления.

Отменените Закон за концесиите допускаше и предоставяне на концесии за добив на природни ресурси, които са извън обхвата на Директивата за концесиите. Наличната информация за тези концесии за докладвания период е представена отделно.

Обща информация

Брой процедури за възлагане на обществени поръчки, открити през посочения период – 10876, в т.ч.:

- 4841 национални процедури (публично състезание и пряко договаряне) (вж.т. Б от раздел „Обхват на отчитане”);
- 12 конкурса за проект.

Брой сключени договори – 22090, в т.ч.:

- 7361 по национални процедури (публично състезание и пряко договаряне) (вж. т. Б от раздел „Обхват на отчитане”);
- 7 по конкурс за проект.

В областта на концесиите:

Брой процедури с публикувани обявления на национално ниво – 114 бр., в т.ч.:

- за строителство – 3 бр.;
- за услуги – 102 бр.;
- за добив на природни ресурси (без подземни богатства) – 9 бр.

Брой процедури без публикувани обявления на национално ниво за морски плажове – 4 бр., от които 1 бр. публикувано в ОВ на ЕС.

Брой на възложените договори – 52 бр., в т.ч.:

- за строителство – 1 бр.;
- за услуги – 33 бр.;
- за добив (без подземни богатства) – 1 бр.;
- за морски плажове – 6 бр.;
- за добив на подземни богатства – 11 бр.

Информация за административните звена, които отговарят за мониторинга и докладването

Относно прилагането на Директиви 2014/24/ЕС, 2014/25/ЕС и 2009/81/ЕО на Европейския парламент и на Съвета: Агенция по обществени поръчки (АОП); относно прилагането на Директива 2014/23/ЕС на Европейския парламент и на Съвета за възлагане на договори за концесия: Дирекция „Икономическа и социална политика“ в Администрацията на Министерския съвет[3].

[3] В изпълнение на разпоредбата на чл. 45, параграф 2 от Директива 2014/23/ЕС (Директивата за концесиите) със ЗК (чл. 41, т. 2, във връзка с чл. 36, т. 7) е определено, че дирекция от специализираната администрация на Министерския съвет, определена със заповед на министър-председателя, извършва мониторинг на прилагането на изискванията за възлагане на концесии, който включва наблюдение, анализ и оценка относно наличието на системни проблеми, и публично оповестява резултатите от мониторинга, а при искане от страна на Европейската комисия – изготвя и изпраща доклад за осъществявания мониторинг. Със Заповед № В-205 от 1 декември 2017 г. на министър-председателя на Република България е определена дирекция „Икономическа и социална политика“ от администрацията на Министерския съвет да изпълнява функциите на дирекция от специализираната администрация на Министерския съвет, включително посочените функции за мониторинг, произтичащи от изискванията на Директива 2014/23/ЕС. В изпълнение на посоченото, Дирекция „Икономическа и социална политика“ ще създаде необходимата организация за събирането на необходимата информация, свързана с мониторинга, за да може същата да бъде включена в следващия мониторингов доклад.

I. Оценка на сумарната обща стойност на обществените поръчки, които биха били обхванати от директивите, ако стойността им превишаваше съответния праг

Оценка на сумарната обща стойност на обществените поръчки, които биха били обхванати от директивите, ако стойността им превишаваше съответния праг	Обща прогнозна стойност на обявените обществени поръчки, посочена при откриване на процедурата за възлагане на обществената поръчка – 7 149 741 537,39 EUR, в т.ч.: - 633 124 717,19 EUR прогнозна стойност на поръчките, възложени чрез национални процедури. Обща стойност на сключените договори: 3 774 423 148 EUR, в т.ч.: - 413 335 331,26 EUR възложени чрез национални процедури (вж. т. Б от раздел „Обхват на отчитане"). През посочения период са присъдени награди след проведен конкурс за проект на стойност 34 358,81 EUR. *Забележка: Включват се и сключените договори за обществени поръчки след проведени национални процедури (публично състезание и пряко договаряне). Посочените стойности са без ДДС. Посочените от възложителите стойностите на договори в различни валути са преизчислени по курса на БНБ към 31.12.2017 г.*

II. Най-често срещани причини за неправилно прилагане или правна несигурност, в т.ч. евентуални структурни или повтарящи се проблеми при прилагането на правилата

II.1. Качествено докладване относно прилагането на правилата за възлагане на обществени поръчки	
Основни източници на неправилно прилагане или на правна несигурност	Изискванията на Директива 2014/24/ЕС и Директива 2014/25/ЕС са въведени в българското законодателство с: • приетия на 2 февруари 2016 г. от Народното събрание Закон за обществените поръчки (обн., ДВ, бр. 13 от 16 февруари 2016 г., в сила от 15 април 2016 г.), с който се отменя законът от 2004 г. (ЗОП /отм./); • Правилника за прилагане на Закона за обществените поръчки (ППЗОП) (приет с ПМС № 73/2016 г., обн., ДВ, бр. 28/2016 г., в сила от 15 април 2016 г., т.е. от датата на влизане в сила на закона). С оглед относително краткия период на действие на новото законодателство, контролната практика по неговото прилагане е значително ограничена. Предвид обхвата, целта, спецификите и начина на планиране на последващия контрол, осъществените през 2017 г. проверки и одити обхващат основно обществени поръчки, които са възложени по реда на отменения закон от 2004 г. Голяма част от констатираните нарушения също се отнасят до обществени поръчки по ЗОП /отм./, като наличните данни не позволяват да бъдат изведени по категоричен начин най-често допусканите нарушения на новото законодателство.

	Според информация за резултатите от извършения през годината предварителен и последващ контрол, установените грешки и нарушения са разнообразни по своето естество и касаят различни етапи на възлагателния процес. Констатирани са пропуски[4], например, които се отнасят до: - нарушения, свързани с поддържане в пълнота и в структуриран вид на информация за поръчките на профила на купувача (липса на информация за датите на публикуване на отделните документи, непълни преписки и т.н.); - поставяне на допълнителни изисквания във връзка с установяване на съответствие с критериите за подбор (напр. поставяне на изискване за допълнителни декларации, преповтарящи информация от ЕЕДОП, или изискване документите за доказване по чл. 62 и чл. 64 от ЗОП да се представят със заявлението за участие/офертата, вкл. под формата на приложения към ЕЕДОП); - включване в техническите спецификации на изисквания, които са неясни или дискриминационни; - методики за оценка, без ясни указания за оценяване, със субективни или неотносими към предмета показатели; - неправомерно отстраняване на кандидати/участници от процедури за възлагане; - незаконосъобразното изменение на сключени договори за обществени поръчки по време на тяхното действие. На базата на информацията за резултатите от извършените проверки и информацията от постъпили в АОП запитвания на възложители се констатират известни затруднения в практиката по отношение на: - определяне прогнозната стойност на обществената поръчка; - преценката за наличието на идентичност или сходство на дейности; - поставяне на изисквания, които да не ограничават необосновано участието; - дефиниране на качествени показатели, които да бъдат включени в методиката за оценка на офертите; - прилагане на основанията за отстраняване на кандидати/участници по чл. 54, ал. 1, т. 1, 2 и 7 от ЗОП (и по-специално, кръга на лицата, по отношение на които се прилагат тези снования, и начина на установяване наличието/липсата на съответните обстоятелства). Установените пропуски и нарушения се дължат на различни фактори, като следва да се отчита и сложността на материята като цяло, невъзможността законодателството в областта на обществените поръчки да съдържа изрична уредба на всички случаи, които възникват на практика, а също и необходимостта от съобразяване на специалното законодателство, приложимо към конкретната поръчка. По отношение на някои нови разпоредби, включени в директивите от 2014 г., липсата на достатъчно практика и натрупан опит по прилагането им също затруднява до известна степен възложителите. Констатирани са практически проблеми и при публикуване на документацията за обществената поръчка в случаите, когато денят на публикуване на обявлението в ОВ на ЕС е неработен за Република България.

[4] Доколкото част от посочените грешки са установени при проверки, извършени в рамките на предварителния контрол на АОП преди откриване на процедурите (напр. включени в обявлението неправомерни изисквания, некоректни методики за оценка и др.), до голяма степен те са отстранени преди да стартира възлагането на поръчката.

	Въз основа на анализ на установените пропуски и проблеми, свързани с възлагането и изпълнението на обществените поръчки, както и на информацията от запитвания на възложители, е идентифицирана необходимост от изменение или допълване на определени нормативни разпоредби, които пораждат неяснота или създават други затруднения при практическото им прилагане. Например: - чл. 54, ал. 2 от ЗОП и чл. 40, ал. 1, т. 3 от ППЗОП (затруднения при тълкуване на текста „други лица, които имат правомощия да упражняват контрол…“); - чл. 199 от ЗОП (необходимост от уточняване съдържанието на жалбите, във връзка с определяне на кръга на заинтересованите лица); - чл. 203 от ЗОП (липса на изрична регламентация относно началния момент на спиране на процедурата за възлагане на обществена поръчка, в случай че е подадена жалба, съдържаща искане за налагане на временна мярка) и др. Предприети са действия за иницииране на законодателни промени, като са проведени множество срещи с основните заинтересовани страни за тяхното предварително обсъждане. В процеса по разработване на предложението са привлечени за участие представители на съответните компетентни органи. Данните относно осъществения контрол в областта на обществените поръчки през докладвания период дават основание да се приеме, че част от констатираните нарушения се дължат и на причини, свързани с вътрешната организация и капацитета на възложителите. В някои случаи се констатира недостатъчна ресурсна обезпеченост на същите (в т.ч. поради текучество на персонала заради голямото натоварване и отговорности в тази сфера на дейност, което води до недостатъчна компетентност на експертите, занимаващи се с провеждането на обществени поръчки). Констатира се и недостатъчна ефективност на въведените организация и ред за управление на процесите за възлагане и реализиране на обществени поръчки, включително липса на регламентация във вътрешните правила на възложителя на определени въпроси, неефективност на координацията и взаимодействието между отделните звена, ангажирани с дейности от отделните етапи на цикъла на обществените поръчки, и/или неправилно оценяване на рисковете. Това рефлектира върху прогнозирането, планирането и своевременното възлагане на обществените поръчки. Освен това, при проверките са установени и случаи на недостатъчно ефективен контрол от страна на възложителите по отношение изпълнението на договорите за обществени поръчки. С оглед преодоляване на допусканите грешки и установяване на законосъобразна практика са установени редица практически инструменти, в т.ч. издаденото в края на 2016 г. Практическо ръководство за прилагане на законодателството в областта на обществените поръчки, което е достъпно на Портала за обществени поръчки[5]. Предстои разработване на второ методическо помагало, което касае „зелените“ обществени поръчки - очаква се то да бъде реализирано в рамките на 2018 г.

[5] http://www.aop.bg/fckedit2/user/File/bg/novini/Handbook_22-03-2017_last.pdf

	Текущо се издават общи и конкретни методически указания. Считано от 1 март 2017 г., възложителите следва да прилагат одобрените от министъра на финансите стандартизирани образци на договори и договорни клаузи за възлагане на обществени поръчки за някои често възлагани доставки и услуги[6]. Следва да се отбележи и засилената превенция чрез осъществяваните различни форми на предварителен външен контрол (и най-вече извършването на разширен и задълбочен предварителен контрол чрез случаен избор на процедури, базиран на оценка на риска). Целта на извършвания от АОП контрол е оказване на методическа помощ на проверяваните възложители и осигуряване на възможност за отстраняване на грешки и несъответствия на един максимално ранен етап (преди или непосредствено след стартиране на процедурата за възлагане на обществената поръчка, респ. преди прилагане на някое от изключенията по чл. 14, ал. 1, т. 5 – 8 от ЗОП от публичен възложител или преди сключване на допълнително споразумение за изменение на договор за обществена поръчка/рамково споразумение на основание чл. 116, ал. 1, т. 2 от ЗОП). Полагат се значителни усилия за допълнително укрепване на административния капацитет на органите с правомощия в областта на обществените поръчки и възложителите, а също и за повишаване на професионализма в сектора като цяло, включително чрез: - организиране и регулярно провеждане на обучения за различни целеви групи, включително възложители, управляващи органи на оперативни програми, контролни органи, съдии и т.н. не само от Института по публична администрация (ИПА), но и от други специализирани органи (като Национален институт по правосъдие, напр.); - изпълнение на 3-годишен обучителен план (2017 г. - 2019 г.), изготвен по проект на ИПА и Организацията за икономическо сътрудничество и развитие, в рамките на който следва да бъдат обучени приблизително 1000 лица; - прилагане на програми за обучение по обществени поръчки в няколко висши учебни заведения в страната (вкл. въвеждане на следдипломна квалификация по тази дисциплина); - развитие на централизираното възлагане, с цел облекчаване на възложителите, повишаване ефективността на възлагането чрез икономии от мащаба и намаляване на корупционните рискове, в т.ч. чрез използване на електронни платформи. С въвеждане в експлоатация на единната национална електронна уеб-базирана платформа: Централизирана автоматизирана информационна система „Електронни обществени поръчки“ (ЦАИС ЕОП), също се очаква част от констатираните към момента проблеми да бъдат преодолени.
Специфични законови разпоредби (от ЕС или от националното законодателство), които създават значителни проблеми при прилагането	Както бе посочено по-горе, налице са проблеми относно прилагането на чл. 54, ал. 2 от ЗОП (кръга от лица, за които се прилагат основанията за отстраняване по ал. 1, т. 1, 2 и 7 на същия член) и съотв. на чл. 40, ал. 1, т. 3 от ППЗОП. Във връзка с обжалването се констатират известни неясноти в практиката по прилагане на чл. 197 от ЗОП (относно срока за обжалване за някои видове актове), чл. 203, ал. 3 от ЗОП (във връзка със спирането на процедурата за

[6] Одобрените от министъра на финансите стандартизирани образци на договори и специализирани клаузи към договори за възлагане на обществени поръчки са задължителни за прилагане от възложителите, с изключение на поръчки в областите отбрана и сигурност, както и в хипотезата на чл. 231, ал. 2 от ЗОП. Образците са достъпни за всички потребители – те са публикувани на Портала за обществени поръчки в тематична област „Образци и списъци“ – „Стандартизирани документи“ (http://rop3-app1.aop.bg:7778/portal/page?_pageid=93,1800365&_dad=portal&_schema=PORTAL).

	възлагане на обществена поръчка при обжалване) и чл. 205, ал. 7 от ЗОП (относно реда за разглеждане от Върховния административен съд на издадените от Комисията за защита на конкуренцията определения по допускане на предварително изпълнение. Необходими са промени също в чл. 199 от ЗОП (с оглед допълване и уточняване на реквизитите на жалбата и доказателствата към нея) и чл. 210 от ЗОП (за оптимизиране на призоваването и връчването на съобщения). Що се отнася до разпоредбите от Директива 2014/24/ЕС (респ. съответстващите им текстове от Директива 2014/25/ЕС), които пораждат неяснота и/или други затруднения при прилагането, биха могли да се посочат: - член 10, букви „д“ и „е“ (изключване от обхвата на директивата на финансови услуги във връзка с емитирането, продажбата, закупуването или прехвърлянето на ценни книжа или други финансови инструменти и заемите); - член 57, параграф 1, алинея 2 (и по-скоро текста „… има правомощия да представлява, да взема решения или да упражнява контрол в рамките на тези органи“), а също така параграфи 6 и 7 (във връзка с мерките за надеждност).
Оценка на това дали може да съществува неправомерно прилагане на правилата, чрез наблюдаване на тенденциите за прилагане на правилата, които сами по себе си не представляват случаи на неправилно прилагане, но въпреки това насочват към структурни или повтарящи се проблеми, които водят до неоптимален резултат.	При откритите през 2017 г. процедури за възлагане на обществени поръчки преимуществено е използван критерият „най-ниска цена“. Независимо от това, единствено на базата на това обстоятелство, без задълбочен анализ на възлаганите поръчки, техния предмет и основни характеристки (вкл. заложените от възложителите стандарти за качество чрез техническите спецификации или условия за изпълнение на поръчките), не би могло да се заключи, че е налице структурен проблем, непозволяващ постигане на оптимален резултат. По отношение на процедурите на договаряне без обявление следва да се отбележи, че най-често срещаното основание за прилагането им е свързано с поръчки, които могат да бъдат изпълнени само от определен изпълнител поради наличие на изключителни права, включително на права на интелектуална собственост, липса на конкуренция поради технически причини или ако се цели създаване или придобиване на уникално произведение на изкуството или творчески продукт (38.63 %). В случай, че е надлежно обосновано, прилагането на този вид процедура в посочените хипотези не би следвало да има негативни отражения върху конкуренцията. В допълнение, при около една трета от случаите на прилагане на процедура на договаряне без обявление (32.48 %) става въпрос за доставки на стоки, търгувани на стоковата борса.
II.2 Подкрепящи документи	
Моля, представете всички налични доказателства от въпросите, посочени в раздел II.1.	Основен източник на информация относно установените пропуски и проблеми се явяват данните от дейността на различни органи като: АОП, Сметната палата, Агенцията за държавна финансова инспекция (АДФИ), Изпълнителна агенция „Одит на средствата от Европейския съюз“ (ИА ОСЕС), Дирекция „Защита на финансовите интереси на Европейския съюз“ в МВР (АФКОС), управляващи органи на оперативни програми и др. Използвани са и данни от практиката на Комисията за защита на конкуренцията (КЗК) и Върховния административен съд (ВАС) във връзка с обжалването на обществените поръчки.
II.3. Количествени показатели	

Показатели за националната система за преразглеждане	Редът за обжалване в областта на обществените поръчки е регламентиран в глава 27 от ЗОП „Производство по обжалване", като той не се различава съществено от съществувалия до 15.04.2016 г. режим. На обжалване подлежат решенията, действията и бездействията на възложителите. Системата на обжалване е двуинстанционна, като жалбите се разглеждат от КЗК на първа инстанция, а ВАС се явява касационна инстанция и неговите актове са окончателни. По данни на КЗК, през 2017 г. депозираните пред комисията жалби във връзка с възлагане на обществени поръчки са 1322 на брой. По 419 от тях е отказано образуване на производство поради нередовност на жалбата (в 145 от случаите причината е невнесена държавна такса). Образувани са 956 производства[7], като 570 от тях са по жалби срещу решения за определяне на изпълнител. Поради оттегляне на жалбата са прекратени 68 производства. Постановени са 682 решения[8], като с 469[9] от тях жалбата е оставена без уважение. Средната продължителност на производствата е 55 календарни дни[10]. Съгласно предоставена от ВАС информация, през докладвания период в съда са постъпили 452 жалби срещу решения на КЗК, свързани с процедури за възлагане на обществени поръчки. Образувани са 452 производства по глава двадесет и седма от ЗОП, а броят на издадените актове във връзка с такива производства е 375 (в т.ч. 296 решения). Съдът е отменил 22 решения на КЗК по чл. 215, ал. 2, т. 1 от ЗОП (т.е. решения, с които жалбата пред комисията е оставена без уважение), както и 54 решения по чл. 215, ал. 2, т. 2 - 7 от ЗОП. Във връзка с концесиите броят на подадените жалби е 21 бр., от които 5 бр. - по процедури за концесия за морски плажове.
Хистограма на стойности на процедури, включително при процедури под праговете	Хистограмите за разпределението на броя на поръчките са визуализирани в края на доклада (виж. стр. 26 - 33) и в Приложение № 1: „Data&Histograms_BG-2017.xlsx" *<u>Забележки:</u>*

[7] Броят на образуваните производства не съвпада с разликата между общия брой на жалбите и тези, по които има издадено разпореждане за отказ от образуване, тъй като част от производствата през 2017 г. са образувани по жалби, подадени през 2016 г., а също така по част от жалбите, подадени в последните дни на 2017 г. производства са образувани през 2018 г. Посоченият брой производствата е съгласно публикуваните данни на интернет страницата на КЗК към 24.03.2018 г.

[8] Следва да се има предвид, че по част от преписките е налице обединяване на две или повече производства поради идентичност на предмета и с цел процесуална икономия. В тези случаи КЗК се произнася с един краен акт по повод на повече от една жалби.

[9] В случаите на обединени производства по преписки, в решението на КЗК се съдържат два или повече диспозитива. В някои от случаите решението съдържа два или повече еднакви диспозитива, а в някои случаи – два или повече различни диспозитива, напр. с един диспозитив жалбата на един от участниците е оставена без уважение, а с втория диспозитив, решението, което се обжалва се отменя, във връзка с твърденията на втори жалбоподател.

[10] Тук се отчита средната продължителност на база всички производствата – т.е. както тези, които приключват с решение, така и тези, които приключват с определение за прекратяване. В рамките на 2017 г. срокът, в който КЗК се произнася постепенно намалява. Причините за по-голямата продължителност са комплексни: необходимост от изготвяне на експертиза (вкл. в изпълнение на указания по съдебни решения), което забавя произнасянето; трудности при призоваването на участниците; забавяне от страна на възложителя за предоставяне на становище и най-вече на документи по преписката; необходимост от изискване и представяне на становище от други органи или лица за целите на проучването; увеличаване броя на жалбите след намаляване размера на таксите през 2016 г. и натрупване на голям брой преписки, по които не е имало произнасяне преди новия състав на КЗК. Както бе посочено, тенденцията е за постепенно намаляване на тази продължителност.

	1. *При откриването на 53 процедури на договаряне без обявление са използвани стари образци, при които посочването на прогнозна стойност не е било задължително. Тези поръчки са взети предвид като брой, но не и като прогнозна стойност.* 2. *В случай че определена обществена поръчка е била прекратена и обявена повторно, то тя се дублира в диапазона, в който попада нейната прогнозна стойност.*

III. Предотвратяване, откриване и адекватно докладване на случаи на измама, корупция, конфликт на интереси и други сериозни нередности при обществените поръчки

III.1. Докладване на измами, корупция, конфликти на интереси и т.н. в качествено отношение	
Описание на действията, които са предприети и/или механизми, с които се осигурява спазването на новите разпоредби във връзка с предотвратяването, откриването и адекватното докладване на нередности, включително измами и корупция	Създадени са различни механизми, насочени към установяване и предотвратяване на нередности, свързани с обществените поръчки, като един от тях е провеждането на производства за установяване на конфликт на интереси[11]. Понятието "конфликт на интереси" е легално определено § 2, т. 21 от ДР на ЗОП. В закона се съдържа изрична забрана за участие в процедурите за възлагане на обществени поръчки на лица, намиращи се в конфликт на интереси, който не може да бъде отстранен, като обстоятелството се посочва от кандидата/участника в ЕЕДОП (чл. 54, ал. 1, т. 7 във вр. с чл. 67, ал. 1 от ЗОП). Наличието на конфликт на интереси между кандидат/участник и възложителя, негови служители или наети от него лица извън неговата структура, които участват в подготовката или възлагането на обществената поръчка, е основание за задължително отстраняване на съответния кандидат/участник. Конфликт на интереси с кандидатите или участниците е недопустим и по отношение на членове на комисията за извършване на подбор на кандидатите и участниците, разглеждане и оценка на офертите и провеждане на преговори и диалог (чл. 103, ал. 2 от ЗОП), респ. членовете на журито при конкурс за проект (чл. 80, ал. 7 от ЗОП). В допълнение, чл. 22 от отменения Закон за предотвратяване и установяване на конфликт на интереси (ЗПУКИ /отм./) съдържаше забрана лице, заемащо публична длъжност, което в последната година от изпълнението на правомощията или задълженията си по служба е участвало в провеждането на процедури за обществени поръчки или в процедури, свързани с предоставяне на средства от фондове, принадлежащи на Европейския съюз или предоставени от Европейския съюз на българската държава, в продължение на една година от освобождаването му от длъжност да участва или да представлява физическо или юридическо лице в такива

[11] През 2017 г. производствата са осъществявани пред Комисията за предотвратяване и установяване на конфликт на интереси (КПУКИ). Със Закона за противодействие на корупцията и за отнемане на незаконно придобитото имущество (обн. ДВ. бр. 7 от 19.01.2018 г.) е създадена Комисията за противодействие на корупцията и отнемане на незаконно придобито имущество, която ще извършва установяването на конфликт на интереси (КПУКИ се влива в нея).

	процедури пред институцията, в която е заемало длъжността (ал. 1). По отношение на юридическо лице, в което такова лице е станало съдружник, притежава дялове или е управител или член на орган на управление или контрол след освобождаването му от длъжност, също се прилагаше забраната за участие в процедури за обществени поръчки или в процедури, свързани с предоставяне на средства от фондове, принадлежащи на Европейския съюз или предоставени от Европейския съюз на българската държава (ал. 2)[12]. Мерки, свързани с предотвратяване и установяване на конфликт на интереси, са предвидени в Националната стратегия за превенция и противодействие на корупцията в Република България 2015 -2020, както и в други документи. В изпълнение на мярка 28 от Плана за действие за изпълнение на препоръките от Доклада на Европейската комисия от януари 2017 г. в рамките на Механизма за сътрудничество и оценка, на 03.10.2017 г. е подписано Споразумение между Комисията за предотвратяване и установяване на конфликт на интереси (КПУКИ), Сметната палата, КЗК, АДФИ АОП, ИА ОСЕС и АФКОС, чийто предмет е свързан с конфликта на интереси[13]. По-специално, страните по споразумението се съгласяват да си сътрудничат за предотвратяване и противодействие на възможен или възникнал конфликт на интереси, установен при осъществяване на предварителен или последващ контрол на процедури за обществени поръчки. Споразумението включва и обмен на информация, включително сигнали за нарушения, както и провеждане на срещи за анализиране на практиката и набелязване на общи мерки, насочени към предотвратяване на конфликта на интереси. В допълнение, в чл. 106, ал. 2 и ал. 7 от ЗОП са уредени случаите, когато в хода на работата на комисията за извършване на подбор на кандидатите и участниците, разглеждане и оценка на офертите и провеждане на преговори и диалог възникнат основателни съмнения за споразумения, решения или съгласувани практики между участници по смисъла на чл. 15 от Закона за защита на конкуренцията - това обстоятелство се посочва в доклада, който се представя на възложителя, а последният следва да уведоми КЗК[14].
III.2. Подкрепящи документи	
Моля, представете всички налични доказателства за действия/механизми и мерки, описани в раздел III.1 по-горе, доказващи спазването на	Съгласно данни от КПУКИ, през 2017 г. са образувани 15 производства по твърдения за осъществен конфликт на интереси във връзка с процедури за възлагане на обществени поръчки, като 6 от тях са по постъпили

[12] В чл. 69 от Закона за противодействие на корупцията и за отнемане на незаконно придобитото имущество (обн. ДВ. бр. 7 от 19.01.2018 г.), с който е отменен ЗПУКИ, също се съдържат аналогични текстове.
[13] http://www.aop.bg/fckedit2/user/File/bg/novini/sporazumenie_05102017.pdf
[14] Допълнителна информация, свързана с дейността на КЗК в областта на забранените споразумения, решения и съгласувани практики, може да бъде намерена на следния адрес : http://cpc.bg/Competence/ProhibitedAgreementsDescription.aspx

новите разпоредби във връзка с предотвратяването, откриването и адекватното докладване на нередности в обществените поръчки и конфликт на интереси	сигнали от АДФИ. През годината са проведени 18 обучителни семинара, а друга форма на превантивна дейност са предоставяни отговори на постъпили в КПУКИ питания по Закона за предотвратяване и установяване на конфликт на интереси (две от тях касаят евентуален конфликт на интереси във връзка с процедури за възлагане на обществени поръчки). През 2017 г. са постановени 2 решения на КЗК по образувано през 2016 г. производство за установяване на евентуално извършено нарушение на чл. 15, ал. 1 от Закона за защита на конкуренцията, изразяващо се в забранено споразумение и/или съгласувана практика при манипулиране на проведена открита процедура за възлагане на обществена поръчка[15].
III.3. Количествени показатели	
Статистическо разпределение на купувачите по честота на действителната конкуренция	**Статистическо разпределение на възложителите, според съотношението на броя договори, сключени след получаването само на една оферта, към общия брой договори, сключени в зададения период от възложителя:** *< 0 %, 10 %>: 319* *<10 %, 20 %>: 43* *<20 %, 30 %>: 68* *<30 %, 40 %>: 78* *<40 %, 50 %>: 98* *<50 %, 60 %>: 68* *<60 %, 70%>: 48* *<70 %, 80 %>: 52* *<80 %, 90 %>: 18* *<90 %, 100 %>: 65* *<u>Забележки:</u>* *1. При изготвяне на справката са взети предвид данни за възложители - юридически лица и техни поделения в рамките на същото юридическо лице, на които е дадено правото да възлагат самостоятелно.* *2. Включват се само възложители, които през посочения период имат поне 3 сключени договора, като се изключват рамковите споразумения.* *3. При справка в РОП е установено, че голяма част от възложителите, попадащи в интервала 90 % - 100 %, са възлагали поръчки, по отношение на които са налице изключителни права, вкл. на права на интелектуална собственост.*

[15] Информация за практиката на КЗК, свързана със забранените споразумения, решения и съгласувани практики (вкл. във връзка с процедури за възлагане на обществени поръчки) може да бъде намерена на интернет страницата на агенцията (http://reg.cpc.bg/DepartmentDecisions.aspx?vp=10&pp=1).

	4. Съответната хистограма е представена в края на доклада (стр. 34) и в Приложение 2: Histogram_bits_BG-2017.xlsx
Статистическо разпределение на купувачите по честота на прилагане на процедура на договаряне без предварително публикуване на обявление	**Статистическо разпределение на възложителите, според съотношението за всеки възложител, на броя поръчки на договаряне без предварително публикуване на обявление, към общия брой поръчки, обявени от възложителя в зададения период:** < 0 %, 10 %>: 594 <10 %, 20 %>: 28 <20 %, 30 %>: 27 <30 %, 40 %>: 11 <40 %, 50 %>: 11 <50 %, 60 %>: 4 <60 %, 70 %>: 0 <70 %, 80 %>: 1 <80 %, 90 %>: 0 <90 %, 100 %>: 4 *<u>Забележки:</u>* *1. При изготвяне на справката са взети предвид данни за възложители - юридически лица и техни поделения в рамките на същото юридическо лице, на които е дадено правото да възлагат самостоятелно.* *2. Включват се поръчки, които са завършили с поне един сключен договор, и и то от възложители, които през посочения период са открили най-малко три обществени поръчки.* *3. Съответната хистограма е представена в края на доклада (стр. 35) и в Приложение 3: Histogram_negotiation_BG-2017.xlsx*
Количествена оценка на рисковете от тайни споразумения	Не може да бъде предоставена такава информация.
Риск от неразкрити конфликти на интереси	

IV. Равнище на участието на МСП в обществените поръчки

МСП са дефинирани в Препоръка на Комисията (2003/361/ЕО) като такива с по-малко от 250 служители и годишен оборот до 50 милиона евро, или общо не повече от 43 милиона EUR в счетоводния баланс. Допълнителна информация е на разположение на адрес: http://ec.europa.eu/growth/smes/business-friendly-environment/sme-definition_en

IV.1. Докладване относно участието на МСП в качествено отношение	
Установени основни предизвикателства	В националното законодателство относно обществените поръчки са транспонирани съдържащите се в директивите разпоредби, насочени към намаляване на административната тежест и улесняване достъпа на малките и средните предприятия (МСП) до обществените поръчки, като: • Насърчаване на възложителите да разделят големите поръчки на обособени позиции, с цел улесняване участието на МСП и засилване на конкуренцията. Например, съгласно чл. 46, ал. 1 от ЗОП при подготовката за възлагане на обществена поръчка възложителят преценява възможността за разделянето ѝ на обособени позиции. Когато реши, че не е целесъобразно разделянето на обществената поръчка на обособени позиции, възложителят е длъжен да посочи причините за това в решението за откриване на процедурата. Предвидена е и възможност Министерският съвет да определи области, в които обществените поръчки задължително се разделят на обособени позиции, съобразно специализираните сектори на дейност на МСП и техните капацитетни възможности (чл. 46, ал. 3 от ЗОП). • Въвеждане на възможност за ограничаване броя на обособените позиции, които могат да бъдат възложени на отделен оферент (вкл., за да се гарантира и надеждност на доставките), като същевременно се запазва и възможността за ограничаване броя на позициите, за които един икономически оператор може да подава оферти (чл. 46, ал. 4 и 5 от ЗОП). • Ограничаване размера на минималния оборот, който възложителите могат да изискват от икономическите оператори – не повече от двукратния размер на прогнозната стойност на поръчката, освен ако надлежно обосновани обстоятелства налагат поставянето на по-високи изисквания (чл. 61, ал. 2 – 5 от ЗОП). • Регламентиране на възможността възложителите да предвидят механизми за преки плащания на подизпълнители (разпоредбите на чл. 66, ал. 4 - 8 от ЗОП, уреждащи извършването на директни плащания от възложител на подизпълнител) и др. В чл. 303а от Търговския закон е регламентиран срокът за изпълнение на парични задължения. По-специално: Договореният от страните срок не може да надвишава 60 дни (респ. 30 дни, в случай че длъжникът е публичен изпълнител), като договаряне на по-дълъг срок се допуска само по изключение, ако това се налага от естеството на стоката или услугата или по друга важна причина, ако това не представлява явна злоупотреба

	с интереса на кредитора и не накърнява добрите нрави. Когато не е уговорен срок за плащане, паричното задължение трябва да бъде изпълнено в 14-дневен срок от получаване на фактура или на друга покана за плащане. В практиката се срещат случаи, в които в документацията за обществена поръчка се залага срок за разплащане, по-кратък от нормативно установения максимален срок, с цел улесняване достъпа на МСП до участие в обществените поръчки. Последното, както и въвеждането на изцяло електронно възлагане на централизираните обществени поръчки от 2016 г., са част от конкретните мерки за насърчаване участието на МСП, които прилага Централният орган за покупки за нуждите на администрациите на изпълнителната власт (ЦОП-МФ). Според данните за 2017 г. ЦОП-МФ успешно е провел 8 централизирани обществени поръчки с общо 17 обособени позиции. Общият брой на подадените индивидуални оферти за участие в процедурите през годината е 110 от общо 64 участници, като 62 от тях са МСП. Броят на сключените през 2017 г. рамкови споразумения от ЦОП-МФ е 11, като 40 от общо 46 изпълнители по тях са МСП. Следва да се отбележи, че от началото на 2016 г. при всички процедури, открити от централните органи за покупки във връзка със сключване на рамкови споразумения, е предвидено подаване на електронни оферти[16]. Освен това, предстои внедряване на ЦАИС ЕОП, с което ще се осигури и спазване на предвидените в Директива 2014/24/ЕС и Директива 2014/25/ЕС правила за обмен на информация (в т.ч. относно електронно подаване на офертите)[17].
IV.2. Подкрепящи документи	
Моля, представете всички налични доказателства или подкрепящи документи за точка IV.1, илюстриращи мерките, постиженията или предизвикателства във връзка с подпомагането на участието на МСП в обществените поръчки	Улесняване на достъпа на МСП до обществени поръчки е една от основни приоритетни области на Националната стратегия за насърчаване на малките и средните предприятия 2014 г. - 2020 г. В документа е заложена следната стратегическа цел: *МСП да имат свободен и конкурентен достъп до обществени поръчки, чиято система е максимално електронизирана. Държавните помощи за МСП да са достъпни по всички правила на законодателството в областта на конкуренцията и да са с ясното предназначение за насърчаване на по-иновативна и по-предприемчива бизнес-среда.* Определени са и оперативни цели, в т.ч. относно електронизацията на процесите. Следва да се отбележи, че въвеждането на ЦАИС ЕОП ще допринесе за улесняване на достъпа на МСП до пазара на обществените поръчки в страната (включително чрез повишаване степента на стандартизация на изискванията и документите, което ще доведе до общо намаляване на административната тежест и на времето, необходимо за подготовка на оферти).
IV.3. Количествени показатели	

[16] По отношение на централните органи за покупки чл. 39 от ЗОП е в сила от 1 януари 2017 г.

[17] Установеният в ЗОП срок за въвеждане на единната национална електронна уеб-базирана платформа е 18 октомври 2018 г.

Моля, посочете, ако са налични, някакви количествени данни (статистически данни и др.) за илюстриране на постиженията и предизвикателствата, установени в раздел IV.1. по-горе	• Участие на малки и средни предприятия: - 63,28 % от общия брой подадени оферти за всички процедури* са подадени от МСП; - 62,85 % от общия брой подадени оферти за всички процедури за обществени поръчки по т. А от раздел „Обхват на отчитане“* са подадени от МСП; • Брой на договорите, обявени в ОВ на ЕС, възложени на МСП: 7858 (53,38 % от договорите по процедури за обществени поръчки по т. А от раздел „Обхват на отчитане”); • Обща стойност на договорите по процедури за обществени поръчки по т. А от раздел „Обхват на отчитане”, възложени на МСП: 1 574 279 017 EUR (46,84 % от договорите по процедури по т. А от раздел „Обхват на отчитане”); • Брой на договорите по процедури за обществени поръчки по т. Б от раздел „Обхват на отчитане”, възложени на МСП: 4522 (61,43 % от договорите по процедури за обществени поръчки по т. Б от раздел „Обхват на отчитане”); • Обща стойност на договорите по процедури за обществени поръчки по т. Б от раздел „Обхват на отчитане”, възложени на МСП: 244 870 685 EUR (59,24 % от стойността на всички договори по процедури за обществени поръчки по т. Б от раздел „Обхват на отчитане”). ***Забележка:*** *При изчисляване на броя на подадените оферти, не са взети предвид обществените поръчки, в областта на отбраната и сигурността, рамковите споразумения, както и конкурсите за проект.*

V. Информация относно практическото прилагане на националните стратегически поръчки

V.1 Зелени обществени поръчки (наричани по-нататък „ЗОП“)	
V.1.1 Докладване в качествено отношение	
Основни предизвикателства	За популяризиране на „зелените“ обществени поръчки в България през 2017 г. са осъществени редица дейности, включително: • изпълнение на проект "Методическа подкрепа за развитието на „зелените“ обществени поръчки в България", който се осъществява от АОП с финансовата подкрепа на Българо-швейцарската програма за сътрудничество (фокусът на проекта е върху селектирането на подходящи

	продуктови групи и предлагане на „зелени" критерии и примерни методики за продуктите и услугите от тези групи на базата на анализ на националния пазар)[18]; • представяне на добри практики относно използването на „зелени" критерии в рамките на обучителни семинари, свързани с прилагане на законодателството относно обществените поръчки; • поддържане на секция "*Зелени" обществени поръчки* на Портала за обществени поръчки [19]. В рамките на различни програми се реализират инициативи, насочени към насърчаване на екологосъобразно производство и потребление посредством възлаганите от администрацията поръчки[20].
V.1.2 Подкрепящи документи	
Моля, представете всички налични доказателства или подкрепящи документи за точка V.1, илюстриращи мерките, постиженията или предизвикателствата, свързани с насърчаването на зелените обществени поръчки.	В съответствие с директивите от 2014 г., в чл. 47 от ЗОП е уредена възможността възложителят да включи в изискванията за изпълнение на поръчката специални условия, свързани с икономически или социални аспекти на изпълнението, иновациите, **опазването на околната среда** или със заетостта. Тези условия трябва да са свързани с предмета на поръчката и да са посочени в обявлението, с което се оповестява откриването на процедурата, или в документацията за обществената поръчка. Освен това, възложителят изисква от участниците да декларират, че офертите им са изготвени при спазване на задълженията, свързани с данъци и осигуровки, **опазване на околната среда**, закрила на заетостта и условията на труд, които са в сила в страната или в държавата, където трябва да се извърши строителството или да се предоставят услугите, и които са приложими към строителството или към предоставяните услуги. В тази връзка възложителят следва да посочи в обявлението, с което се оповестява откриването на процедурата/документацията за обществена поръчка, органите, от които кандидатите или участниците могат да получат необходимата информация за приложимите правила и изисквания. Съгласно чл. 70, ал. 4, т. 1 във вр. с ал. 2, т. 3 от ЗОП, когато избраният от възложителя критерий за възлагане е

[18] Проектът цели да повиши информираността относно ползите от „зелените" обществени поръчки, да насърчи тяхното възлагане и да създаде условия за последователна и целенасочена политика в тази област, включително като стимулира предлагането на екологосъобразни продукти и услуги от страна на частния сектор. Предвидените по проекта дейности включват:

- Проучване и прогнозиране потенциала на националния пазар на зелени обществени поръчки;
- Изготвяне и разпространение на практически инструментариум (помагало), съдържащ селектираните продуктови групи (минимум 10), подходящи зелени критерии за всяка от тях и практически съвети за прилагането им в процеса на възлагане, както и друга полезна информация.
- Трансфер на знания и опит, вкл. чрез организиране и провеждане на работни посещения с участието на български и швейцарски експерти.
- Провеждане на специализирани тематични обучения за широк кръг лица (в т.ч. възложители, служители на АОП, Националното сдружение на общините в Република България, управляващи органи на оперативни програми, представители на бизнеса и неправителствените организации и др.), както и популяризиране на резултатите от проекта чрез различни комуникационни канали.

[19] http://rop3-app1.aop.bg:7778/portal/page?_pageid=93,1450254&_dad=portal&_schema=PORTAL

[20] Като един от примерите в това отношение може да бъде посочена Инвестиционната програма за климата (ИПК), по която Националният доверителен екофонд (НДЕФ) е разработил и одобрил Указания за кандидатстване за финансиране на проекти за насърчаване използването на електрически превозни средства (като приложение към програмата). Документите предварително са обсъдени на тристранна среща между Министерството на околната среда и водите, НДЕФ и АОП. В одобрените от НДЕФ Указания за кандидатстване за финансиране на проекти за насърчаване използването на електрически превозни средства са включени и технически изисквания към закупените електрически превозни средства или хибридни електрически превозни средства, т.е. при възлагане на обществени поръчки за подобни доставки в рамките на проекти, финансирани от НДЕФ по ИПК, въпросните изисквания следва да се прилагат. Бенефициери по проектите могат да бъдат централната администрация и нейните териториални подразделения и общинските администрации.

	оптимално съотношение качество/цена, включените в критерия показатели могат да съдържат измерител на качество, включително технически параметри, естетически и функционални характеристики, достъпност, предназначение за всички потребители, социални, **екологични и иновативни характеристики** и иновативни търговски техники и условия. В Плана за изпълнение на Националната стратегия за развитие на сектора обществени поръчки в България за периода 2014 – 2020 г. е заложено като конкретна мярка изготвяне на практическо помагало за „зелени“ обществени поръчки (мярка 4.3).
V.1.3 Количествени показатели	
Моля, посочете, ако са налични, някакви количествени данни (статистически данни и др.) за илюстриране на постиженията и предизвикателствата, посочени в раздел V.1.1 по-горе. Доколкото е възможно, тези показатели следва да бъдат допълнително групирани по вид правен проблем.	Процент на поръчките, включващи "зелен критерий", от общия брой поръчки, открити в зададения период: 4,55 % Брой поръчки, включващи "зелен критерий", открити в зададения период: 495 Критериите, сързани с опазване на околната среда, присъстват в: - техническата спецификация – в 216 обществени поръчки (в 44,64 % от случаите); - критериите за подбор - в 257 обществени поръчки (в 51,92 % от случаите); - показателите за оценка на офертите - в 80 обществени поръчки (в 16,16 % от случаите); - изискванията при изпълнение на договора (клаузи в проекта на общи договорни условия) - в 124 обществени поръчки (в 25,05 % от случаите). *<u>Забележки:</u>* *1. Информацията е основана на данни, посочени от възложителите в обявленията за обществени поръчки.* *2. Сумата на процентите е по-голяма от 100 %, тъй като в някои случаи критериите, свързани с опазване на околната среда, присъстват на повече от едно място.*
V.2 Социално отговорни обществени поръчки („СООП“)	
V.2.1 Докладване в качествено отношение	
Основни предизвикателства	Съгласно националното законодателство, Министерският съвет по мотивирано предложение на министъра на труда и социалната политика определя с решение списък на стоките и услугите съобразно Общия терминологичен речник, които са предназначени за възлагане на специализирани предприятия или

	кооперации на хора с увреждания или за стопански субекти, чиято основна цел е социалното и професионалното интегриране на хора с увреждания или на хора в неравностойно положение[21]. При изготвяне на списъка се вземат предвид провежданите национални политики, изпълняваните стратегии и програми, както и капацитетните възможности и номенклатурата на стоките и услугите, предоставяни от тези предприятия или лица. Освен това, в предложението на министъра следва да бъдат посочени конкретни цели, дейности и механизми, за чието изпълнение е необходимо поръчките да се запазят, както и отражението от запазването им върху конкуренцията. За да се избегнат евентуални порочни практики, в ЗОП са въведени следните изисквания: - регистрация като специализирано предприятие или кооперации на хора с увреждания най-малко три години преди датата на откриване на конкретната процедура за възлагане на обществена поръчка, и - най-малко 30 на сто от списъчния състав да е от хора с увреждания или такива в неравностойно положение. Освен това специализирани предприятия или кооперации на хора с увреждания могат да участват в запазена обществена поръчка, при условие че могат да изпълнят най-малко 80 на сто от нейния предмет със собствени машини, съоръжения и човешки ресурс. За изпълнение на това условие те могат да ползват подизпълнители или да се позовават на капацитета на трети лица, ако подизпълнителите или третите лица са специализирани предприятия или кооперации на хора с увреждания. В процедура за възлагане на запазена поръчка могат да участват и други лица, като офертите им се разглеждат само ако няма допуснати оферти на специализирани предприятия или кооперации на хора с увреждания, отговарящи на законоустановените изисквания.
V.2.2 Подкрепящи документи	
Моля, представете всички налични доказателства или подкрепящи документи за точка V.2.1, илюстриращи мерките, постиженията или предизвикателствата, свързани с насърчаването на СООП.	В чл. 47 от ЗОП е уредена възможността възложителят да включи в изискванията за изпълнение на поръчката специални условия, свързани с икономически или **социални аспекти на изпълнението или със заетостта**. Тези условия трябва да са свързани с предмета на поръчката и да са посочени в обявлението, с което се оповестява откриването на процедурата, или в документацията за обществената поръчка. Освен това възложителят изисква от участниците да декларират, че офертите им са изготвени при спазване на **задълженията, свързани с данъци и осигуровки, закрила на заетостта и условията на труд**, които са в сила в страната или в държавата, където трябва да се извърши строителството или да се предоставят услугите, и които са приложими към строителството или към предоставяните услуги. В тази връзка възложителят следва да посочи в обявлението, с което се оповестява откриването на процедурата или документацията за обществена поръчка, органите, от които кандидатите или участниците могат да получат необходимата информация за приложимите правила и изисквания. Съгласно чл. 70, ал. 4, т. 1 във вр. с ал. 2, т. 3 от ЗОП, когато избраният от възложителя критерий за възлагане е

[21] http://www.aop.bg/fckedit2/user/File/bg/spisatzi/591_1.pdf

	оптимално съотношение качество/цена, включените в критерия показатели могат да съдържат измерител на качество, включително технически параметри, естетически и функционални характеристики, **достъпност, предназначение за всички потребители, социални**, екологични и иновативни **характеристики** и иновативни търговски техники и условия. Както бе посочено по-горе, националното законодателство предвижда Министерският съвет да определя стоки и услуги, предназначени за възлагане на специализирани предприятия или кооперации на хора с увреждания или за стопански субекти, чиято основна цел е социалното и професионалното интегриране на хора с увреждания или на хора в неравностойно положение. Видно от информацията в раздел „Обхват на отчитане", по отношение на някои социални и други специфични услуги (посочени в Приложение № 2 към чл. 11, ал. 3 от ЗОП) е предвиден облекчен режим на възлагане, като установените стойностни прагове са по-високи спрямо тези, приложими за останалите услуги.
V.2.3 Количествени показатели	
Моля, посочете, ако са налични, някакви количествени данни (статистически данни и др.) за илюстриране на постиженията и предизвикателствата, посочени в раздел V.2.1 по-горе.	Брой обществени поръчки през посочения период, при обявяването на които са използвани стандартните образци: „Социални и други специфични услуги - обществени поръчки (Директива 2014/24/ЕС)" и „Социални и други специфични услуги - комунални услуги (Директива 2014/25/ЕС)": 48 Брой процедури за възлагане на обществени поръчки поръчки за услуги по Приложение № 2 към чл. 11, ал. 3 от ЗОП – 471, в т. ч.: - Услуги, свързани със здравеопазване, социални и подобни дейности: 34; - Административни, социални, образователни, здравни и културни услуги: 97; - Хотелиерски и ресторантьорски услуги: 116; - Правни услуги, доколкото не са изключени съгласно чл. 13, ал. 1, т. 7 от ЗОП: 16; - Други административни услуги и услуги на държавното управление: 4; - Услуги, свързани със затвори, услуги по опазване на обществената сигурност и услуги по аварийна безопасност, доколкото не са изключени съгласно чл. 14, ал. 1, т. 5 от ЗОП: 18; - Детективски и охранителни услуги: 166; - Пощенски услуги: 13; - Други услуги за населението: 7. *<u>Забележки:</u>* 1. *Посочените данни се отнасят за поръчки, чийто основен CPV код попада в съответната категория;* 2. *Не са включени процедурите на договаряне без обявление и пряко договаряне, тъй като в решението за откриване няма информация за запазените поръчки и за CPV кода.* Брой поръчки, запазени за защитени предприятия и икономически оператори: 270

V.3 Обществени поръчки за иновации	За докладвания период не е налице информация относно обществените поръчки, свързани с иновативни продукти, услуги и процеси, нови пазарни методи и т.н. Очаква се такива данни да бъдат събирани след въвеждане на новите стандартни образци, при условие че в тях е предвидено поле за посочване на информация, свързана с иновации.
V.3.1 Докладване в качествено отношение	
Основни предизвикателства	
V.3.2 Подкрепящи документи	
Моля, представете всички налични доказателства или подкрепящи документи, илюстриращи мерки, постиженията или предизвикателствата, свързани с насърчаването и прилагането на иновативни обществени поръчки.	В съответствие с директивите на ЕС от 2014 г., с действащия ЗОП е въведена процедурата “партньорство за иновации” (чл. 18, ал. 1, т. 7 и ал. 6, чл. 78 и др.). Дадена е и легална дефиниция на термина “иновации” (§ 2, т. 18 от допълнителните разпоредби на закона). В чл. 47 от ЗОП изрично е уредена възможността възложителят да включи в изискванията за изпълнение на поръчката специални условия, свързани с икономически или социални аспекти на изпълнението, **иновациите**, опазването на околната среда или със заетостта. Тези условията трябва да са свързани с предмета на поръчката и да са посочени в обявлението, с което се оповестява откриването на процедурата, или в документацията за обществената поръчка. Съгласно чл. 70, ал. 4, т. 1 във вр. с ал. 2, т. 3 от ЗОП, когато избраният от възложителя критерий за възлагане е оптимално съотношение качество/цена, включените в критерия показатели могат да съдържат измерител на качество, включително технически параметри, естетически и функционални характеристики, достъпност, предназначение за всички потребители, социални, екологични и **иновативни характеристики и иновативни търговски техники и условия**.

VI. Повторяемост

Този раздел следва да предостави информация, която позволява на всеки да повтаря изцяло количествените резултати, представени в доклада.

Връзки към набори от данни, използвани за изготвянето на доклада.	Данните за договорите, **публикувани** в Регистъра на обществените поръчки през 2017 г., са налични в отворен формат в българския Портал за отворени данни: www.opendata.bg Информация за практиката на КЗК във връзка със забранените споразумения, решения и съгласувани практики, както и с обжалването в областта на обществените поръчки може да бъде намерена на интернет страницата на комисията: www.cpc.bg За информация относно последващия контрол, осъществяван: - от АДФИ: http://www.adfi.minfin.bg/bg/27

	- от Сметната палата: http://www.bulnao.government.bg/bg/articles/kontrol-na-obshtestvenite-porychki-1574 Национален концесионен регистър: http://www.nkr.government.bg/
Файлове, използвани за получаване на резултати от наборите от данни	Данните за генерирането на приложените хистограми се съдържат в приложения Excel файл: "Data&Histograms_BG-2017.xlsx"

Приложение I:

Методология за оценка на стойността на обществена поръчка, която би била обхваната от директивите, ако стойността ѝ превишава съответните прагове

1. Класификация и методология

1.1. Общ подход:

а) Данните, въз основа на които е изготвен настоящият доклад, са налични вследствие на прилагането на националните изисквания за публикуване.

1.2. Източник на данни:

Обхват: / Източник на данните:	над националните прагове за публикуване [✓]	под националните прагове за публикуване [✓]
[платформи за електронни обявления]	www.aop.bg	www.aop.bg
[платформи за електронно подаване на документи]	N/A	N/A
[фактури]	N/A	N/A
[бюджети]	N/A	N/A
[други]	N/A	N/A

2. Описание на методиката

Данните за обявените обществени поръчки и сключените договори са извлечени от Регистъра на обществените поръчки (www.aop.bg) и са актуални към 31.03.2018 г.
Докладът обхваща:

А. Обществени поръчки с прогнозна стойност над установените в националното законодателство прагове за прилагане на процедурите по чл. 18, ал. 1, т. 1 - 11 от ЗОП, т.е. поръчки, за които съгласно чл. 35, ал. 1 от ЗОП следва да се публикува информация, свързана с тяхното възлагане и изпълнение, в ОВ на ЕС, а именно:

1. За публични възложители, както и техни обединения, с прогнозна стойност, по-голяма или равна на:
а) 5 000 000 лв. – за строителство;
б) 264 033 лв. – за доставки и услуги;
в) 500 000 лв. – за услуги по приложение № 2 към чл. 11, ал. 3 от Закона за обществените поръчки (ЗОП);
2. За публични възложители, работещи в областта на отбраната, с прогнозна стойност, по-голяма или равна на:
а) 5 000 000 лв. – за строителство;
б) 264 033 лв. – за услуги и за доставки, които включват продукти по приложение № 3 към чл. 20, ал. 1, т. 2, буква "б" от ЗОП;
в) 408 762 лв. – за доставки, които включват продукти извън обхвата на приложение № 3 към чл. 20, ал. 1, т. 2, буква "б" от ЗОП;
г) 500 000 лв. – за услуги по приложение № 2 към чл. 11, ал. 3 от Закона за обществените поръчки (ЗОП);

3. За секторни възложители с прогнозна стойност, по-голяма или равна на:

а) 5 000 000 лв. – за строителство;

б) 817 524 лв. – за доставки и услуги;

в) 1 000 000 лв. – за услуги по приложение № 2 към чл. 11, ал. 3 от ЗОП;

4. За публични и секторни възложители, когато възлагат поръчки в областите отбрана и сигурност с прогнозна стойност, по-голяма или равна на:

а) 817 524 лв. – за доставки на военно оборудване, включително на части, компоненти и/или монтажни елементи за него, включително оборудване, включено в списъка на продуктите, свързани с отбраната, приет на основание чл. 2, ал. 1 от Закона за експортния контрол на продукти, свързани с отбраната, и на изделия и технологии с двойна употреба;

б) 817 524 лв. – за доставки на чувствително оборудване, включително на части, компоненти и/или монтажни елементи за него;

в) 817 524 лв. – за услуги, пряко свързани с оборудването по букви "а" и "б" за всеки и всички елементи от неговия жизнен цикъл;

г) 5 000 000 лв. – за строителство, пряко свързано с оборудването по букви "а" и "б" за всеки и всички елементи от неговия жизнен цикъл;

д) 817 524 лв. – за услуги за специфични военни цели или за чувствителни услуги;

е) 5 000 000 лв. – за строителство за специфични военни цели или за чувствително строителство;

5. за възложители, когато провеждат конкурс за проект на стойност, по-голяма или равна на 70 000 лв.

Б. Обществени поръчки, възлагани чрез национални процедури (публично състезание и пряко договаряне), т.е. поръчки с прогнозна стойност:

1. при строителство – от 270 000 лв. до 5 000 000 лв.;

2. при доставки и услуги, включително и услугите по приложение № 2 към чл. 11, ал. 3 от ЗОП – от 70 000 лв. до съответния праг по т. А в зависимост от вида на възложителя и предмета на поръчката.

Приложение

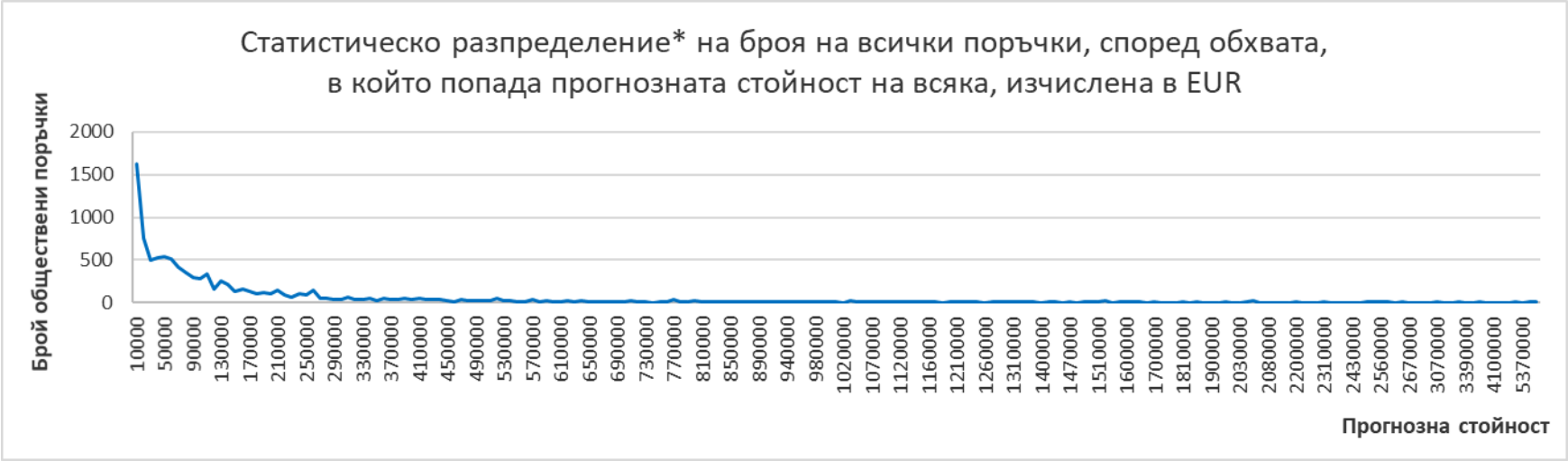

** В хистограмата са включени стойностните диапазони, в които попадат повече от две поръчки.*

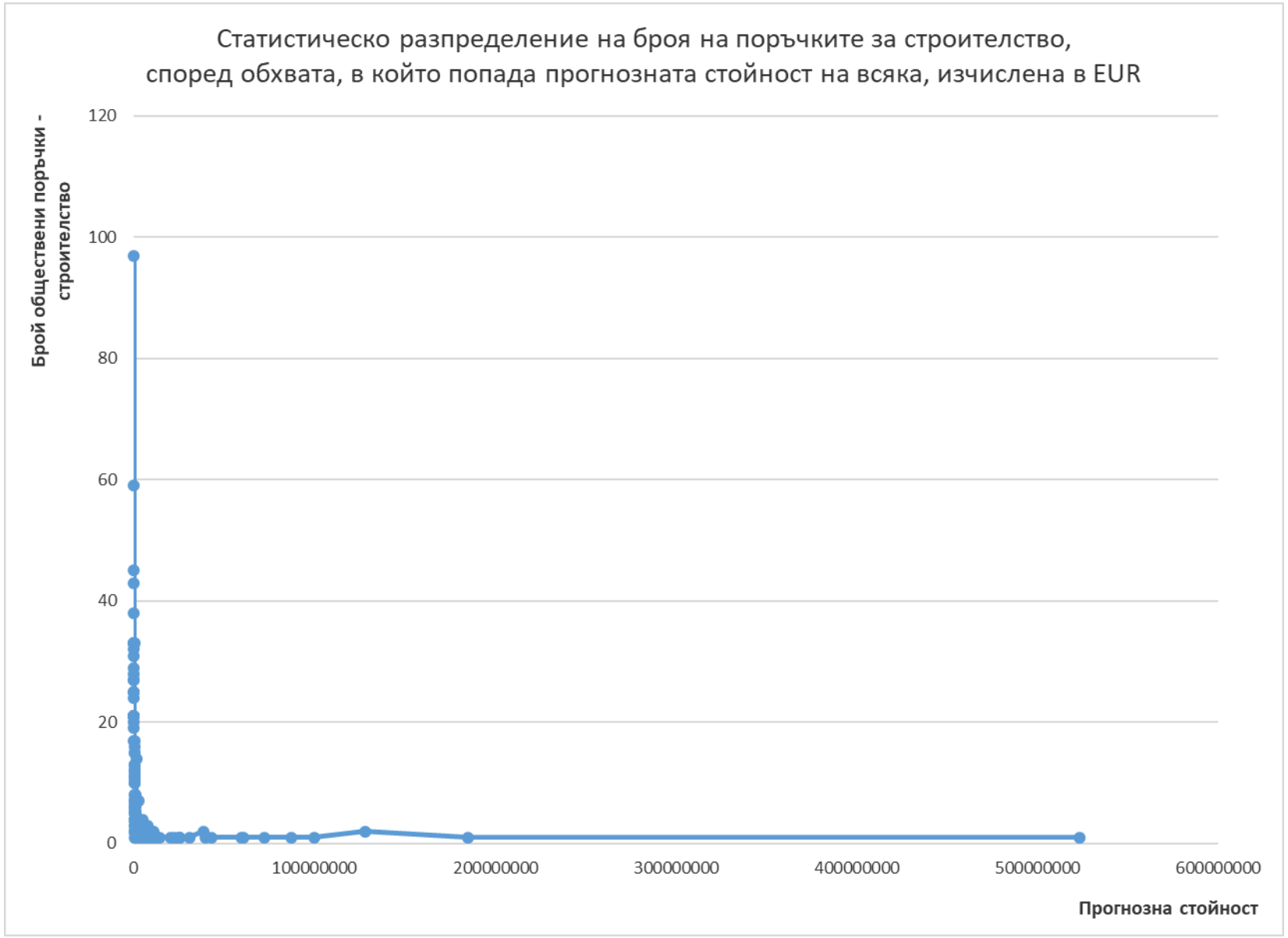
Статистическо разпределение на броя на поръчките за строителство,
според обхвата, в който попада прогнозната стойност на всяка, изчислена в EUR
Брой обществени поръчки - строителство
120
100
80
60
40
20
0
0
100000000
200000000
300000000
400000000
500000000
600000000
Прогнозна стойност

** В хистограмата са включени стойностните диапазони, в които попадат повече от две поръчки.*

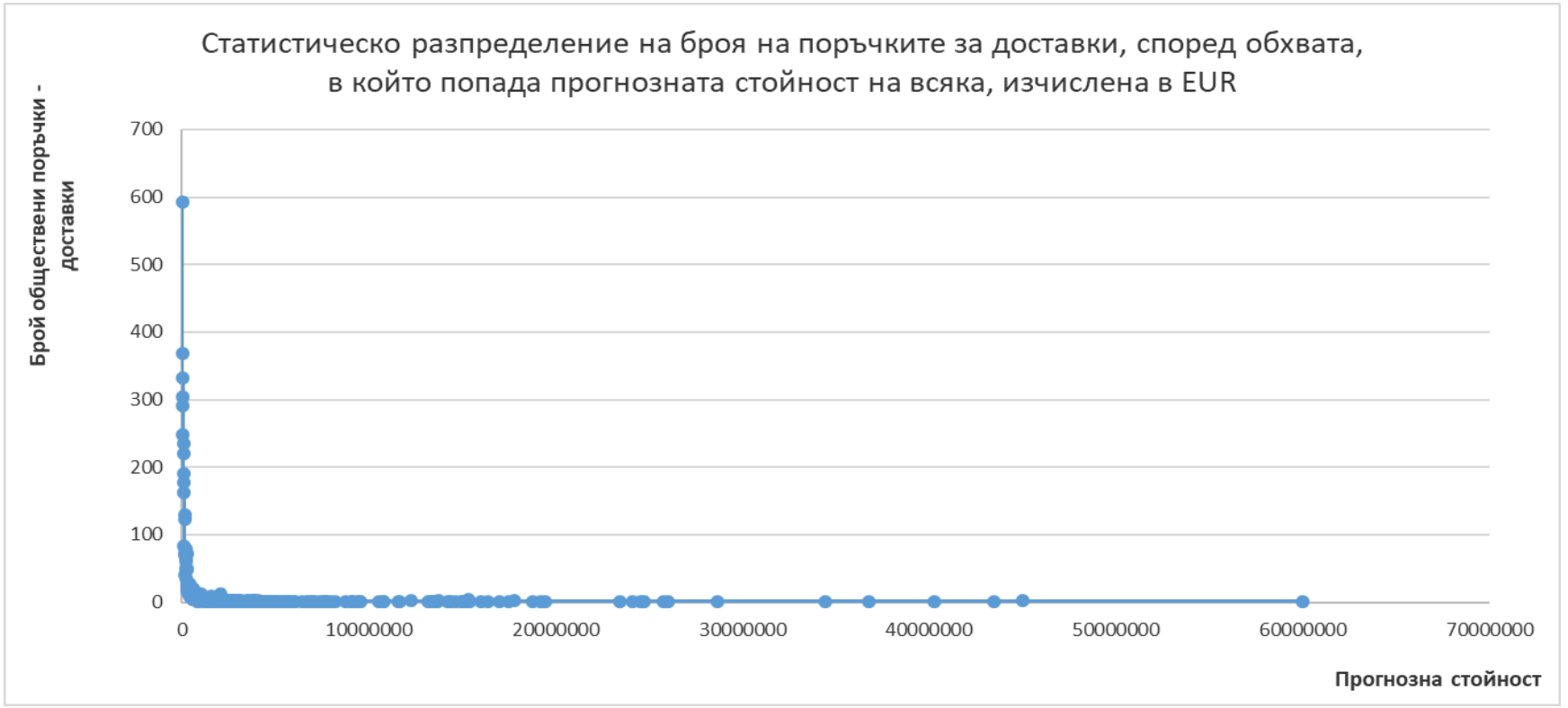

** В хистограмата са включени стойностните диапазони, в които попадат повече от две поръчки.*

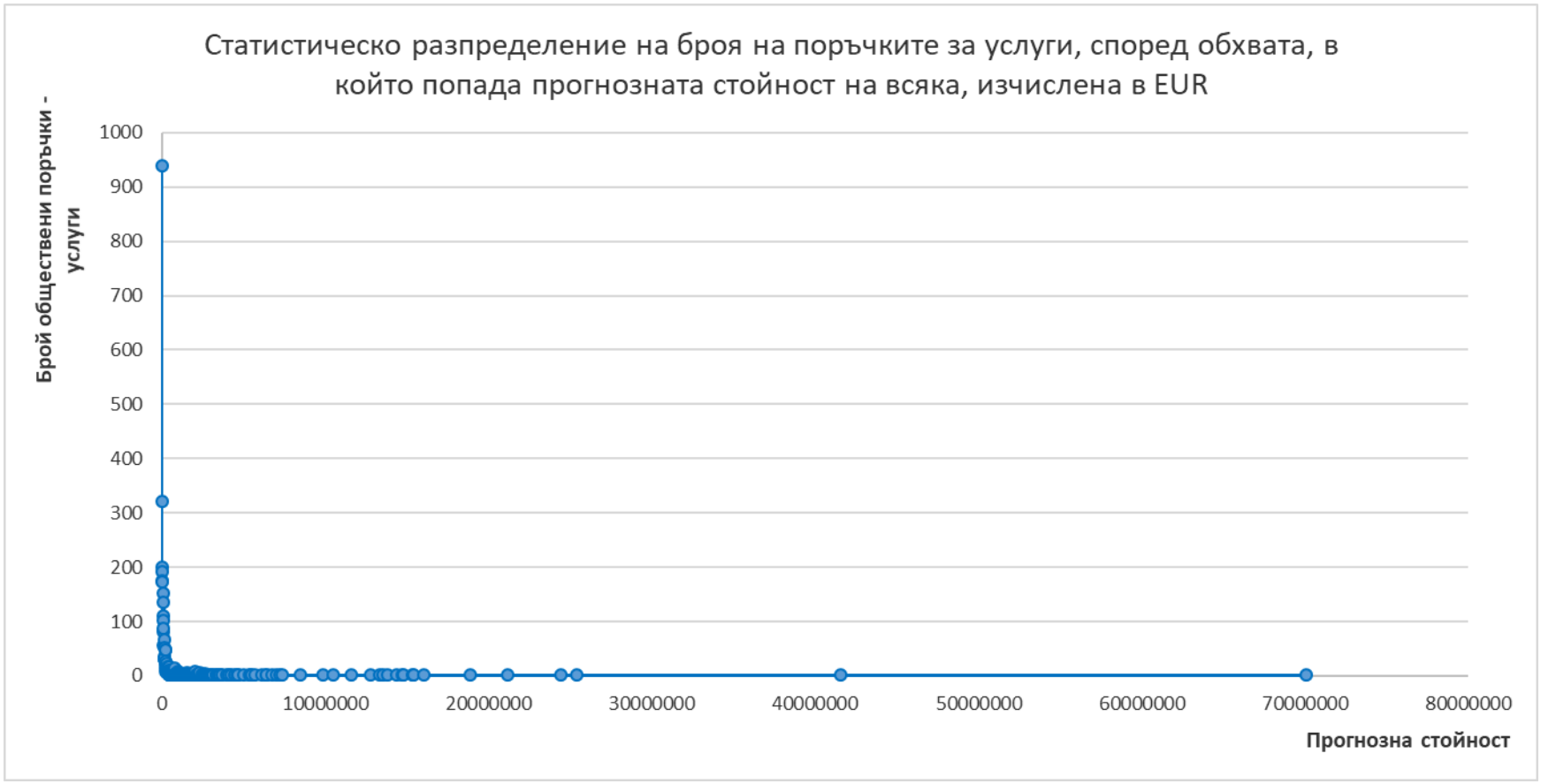
Статистическо разпределение на броя на поръчките за услуги, според обхвата, в който попада прогнозната стойност на всяка, изчислена в EUR
Брой обществени поръчки - услуги
1000
900
800
700
600
500
400
300
200
100
0
0
10000000
20000000
30000000
40000000
50000000
60000000
70000000
80000000
Прогнозна стойност

** В хистограмата са включени стойностните диапазони, в които попадат повече от две поръчки.*

** В хистограмата са включени стойностните диапазони, в които попадат повече от две поръчки.*

** В хистограмата са включени стойностните диапазони, в които попадат повече от две поръчки.*

Забележка: *В случай, че определена обществена поръчка е била прекратена и обявена повторно, то тя се дублира при изчисляването на броя на обществените поръчки в диапазона, в който попада нейната прогнозна стойност.*

Забележка: *При изготвяне на справката са взети предвид данни за възложители - юридически лица и техни поделения в рамките на същото юридическо лице, на които е дадено правото да възлагат самостоятелно.*

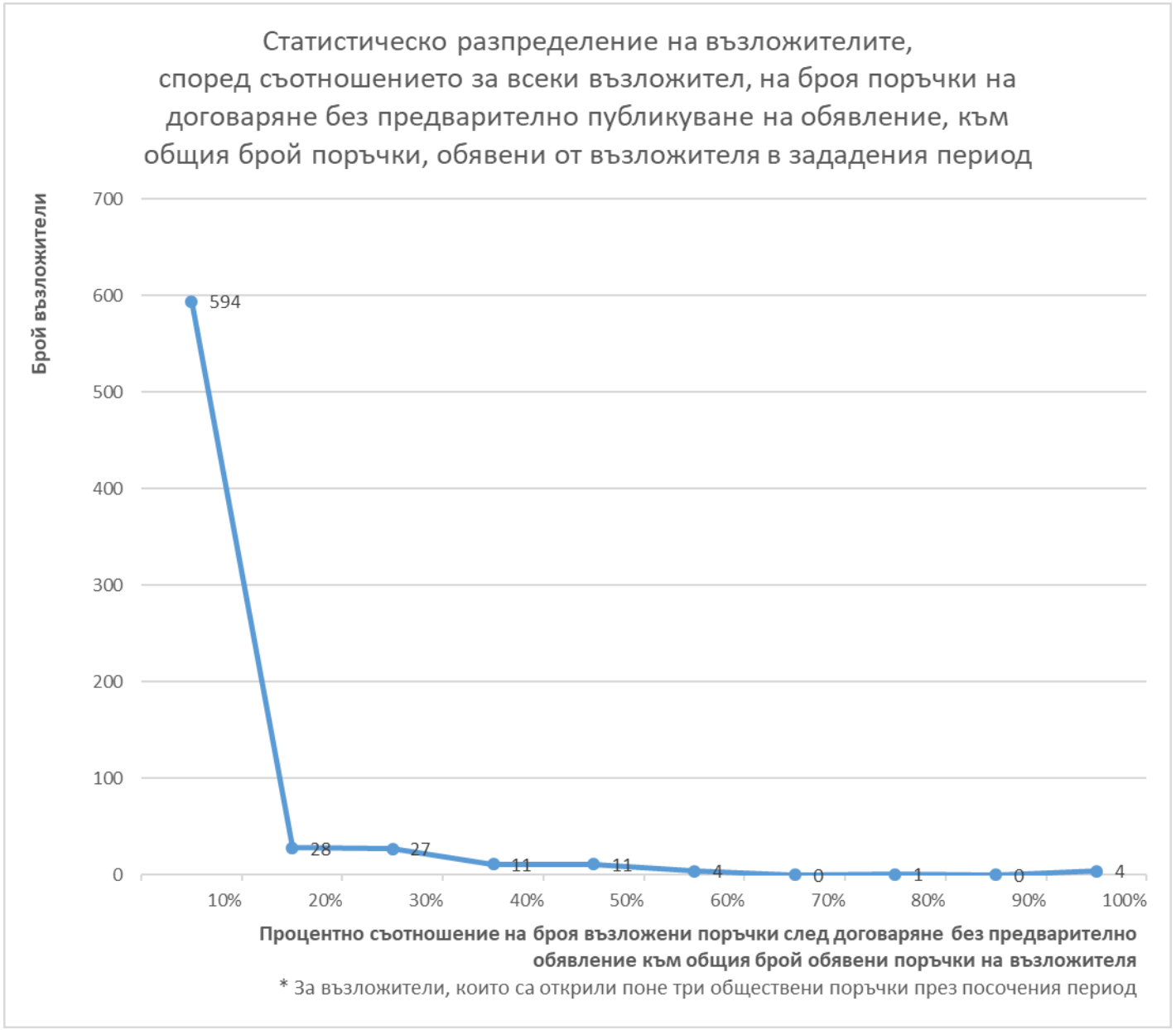

Забележка: *При изготвяне на справката са взети предвид данни за възложители - юридически лица и техни поделения в рамките на същото юридическо лице, на които е дадено правото да възлагат самостоятелно.*